

Қазақстан банктері

ҚАЗАҚСТАН
ҚАРЖЫГЕРЛЕР
ҚАУЫМДАСТЫҒЫ

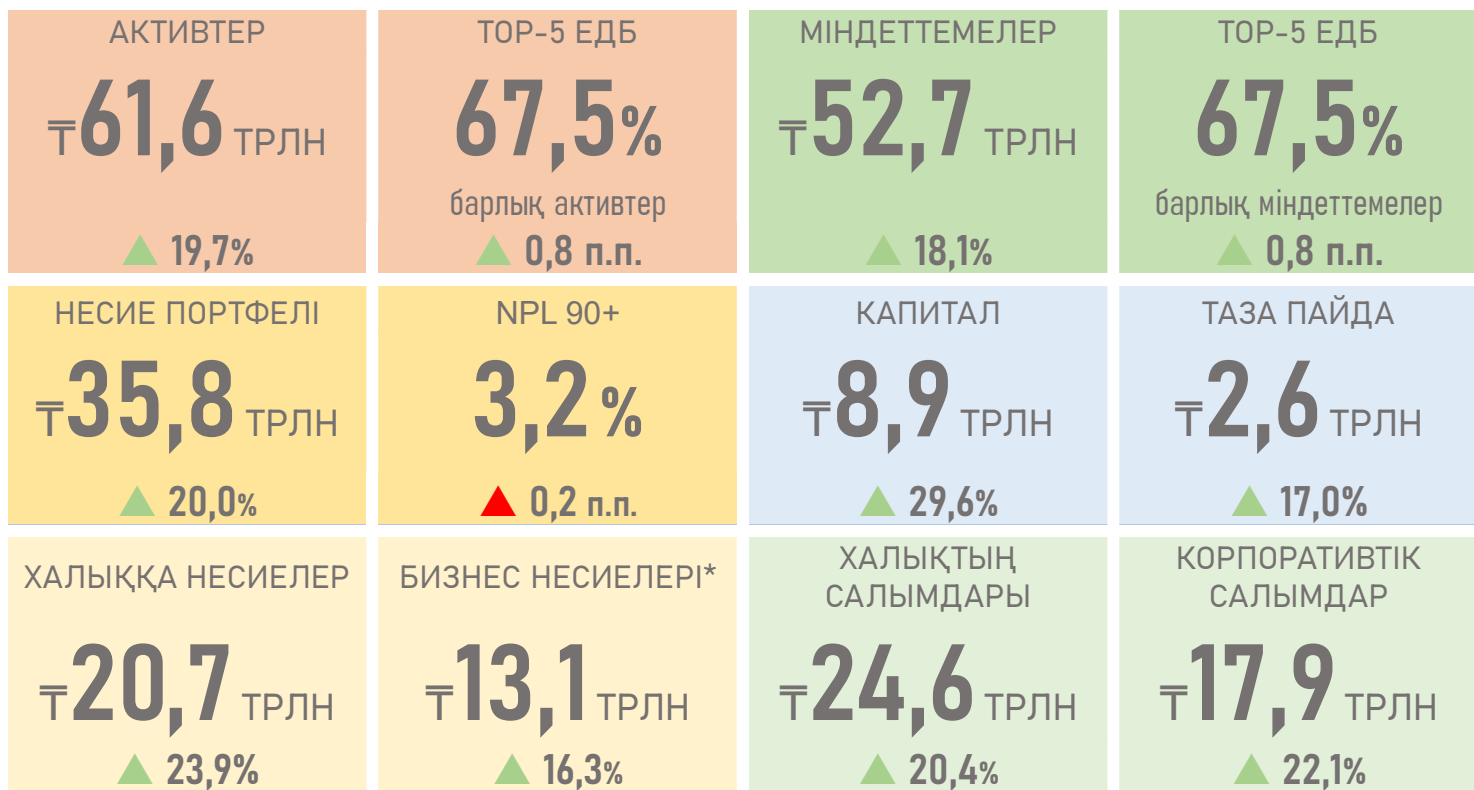
АССОЦИАЦИЯ
ФИНАНСИСТОВ
КАЗАХСТАНА

2024 жылдың қорытындысы

Негізгі тенденциялар

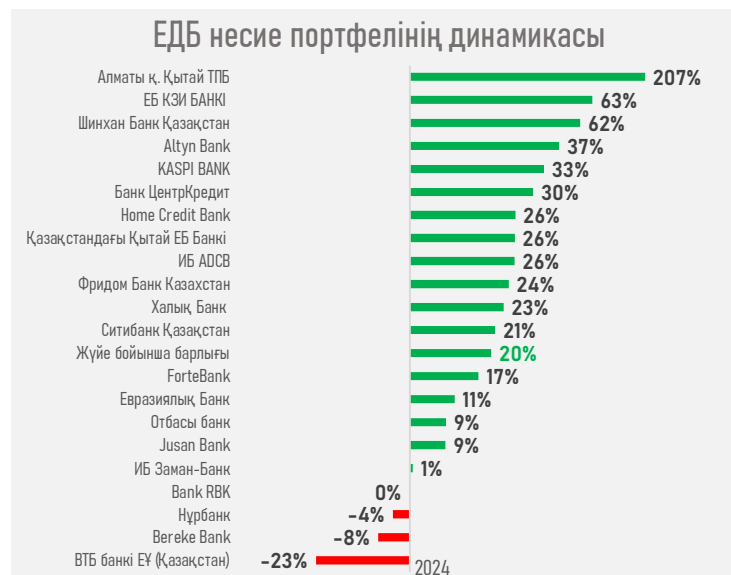
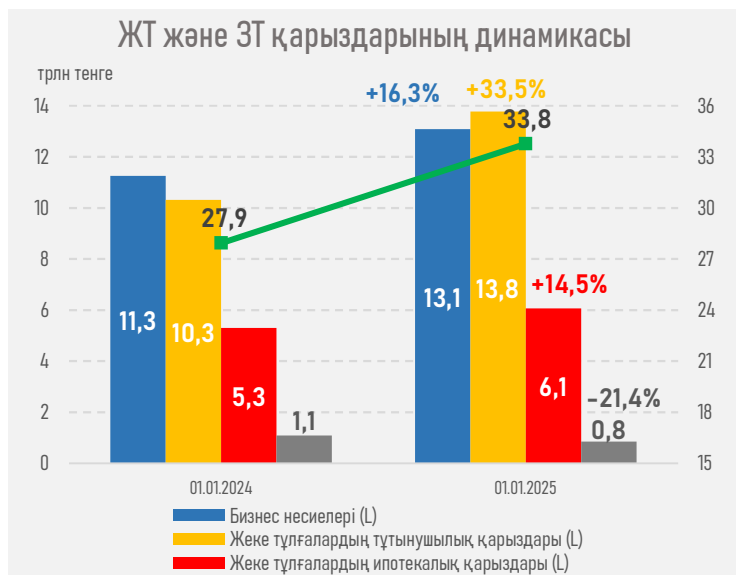
- 2024 жылы ЕДБ несиелі портфелінің өсуі (+20,0%) жүйе активтерінің жалпы өсімінен (+19,7%) озып кетті. Екі таңбалы өсім бизнеске қарыздар портфелінде (+16,3%) және бөлшек саудада (+23,9%) байқалды.
- Қарыздарға жоғары инвестициялық сұраныс көбінесе қолайлы макроэкономикалық ортаға (ЖІӨ-нің өсуі -4,8%), кәсіпорындардың қаржы-шаруашылық қызметінің жақсаруына (жалпы пайда 9А24 үшін орта есеппен 16,8%-ға өсті), қарыздар бойынша баға және баға емес жағдайлардың жұмсартылуына, скоринг негізінде жаңа онлайн-өнімдерді іске қосуға, ірі салалық өнімдерді іске асыруға байланысты болды инвестициялық жобалар және кейінге қалдырылған сұраныс.
- Өз кезегінде, қарыздарға тұтынушылық сұраныс, негізінен, халықтың тауарлар мен қызметтерді бөліп-бөліп сатып алуға деген тұрақты қалауы, жеңілдікті мемлекеттік бағдарламалардың ұлғаюы (ипотека), жалақының өсуі (+13,1%), сондай-ақ одан әрі жаңа клиенттердің ағыны (+300 мың 2024 жылға) аясында жоғары деңгейде сақталды.
- Бизнес несиелері бойынша баға шарттары өткен жылдың көп бөлігінде біртіндеп жақсарғанын көрсетті (төменде қараңыз), бірақ базалық мөлшерлеменің өсуінен кейін жыл соңына қарай бұрылды; бөлшек саудада пайызсыз бөліп төлеу бойынша маркетингтік акцияларды өткізу кезеңдерінде елеулі өзгерістер көрсетілді. ЖТСМ төмендетудің белгілі бір әсері байқалмайды.

- Жүйе мөлшерлемелерінің жалпы төмендеуі аясында активтердің кірістілігі мен қорландыру құны 2022 жылдан бері байқалған өсуді тоқтатты және жылдың төртінші тоқсанында төмендей бастады (төменде қараңыз).
- Сонымен бірге тәуекел құны операциялық ортаның жақсаруы аясында айтарлықтай төмендеді (сектор бойынша көрсеткіш 6,4-тен 5,8%-ға дейін төмендеді). Мұны NPL-дің салыстырмалы түрде төмен үлесі және қарыз портфелінің екі таңбалы өсуімен оны 3% (3,1%) жақын ұстау арқылы да бағалауға болады.
- Бұл жүйе міндеттемелерінің өсуінің драйвері Қазақстандықтардың номиналды кірістерінің және компаниялардың қаржылық нәтижелерінің, тартымды жоғары мөлшерленің, салықтық аударымдардың және пайыздарды капиталдандырудың ұлғаюы аясында өскен клиенттердің салымдары (өсімнің 92%) болды. Бұл бизнестің жалпы өсуі, тұрақты портфельдің сапасы және пайыздық маржа (6,7%) сектордың пайдасын арттыруға ықпал етті, бұл өз кезегінде оның капиталдандыру деңгейіне (+29,6%) пайдалы әсер етті.
- Пайданың ұлғаюымен мөлшерлеме капиталдандырумен салыстырғанда анағұрлым айқын, КТС төлеу бойынша шығыстар — 39,2%-ға, 324,3 млрд теңгеден 451,4 млрд теңгеге дейін өсті. Осы орайда КТС бойынша республикалық бюджетке түсетін барлық түсімдерден ЕДБ үлесі 8,3%-дан 12,4%-ға дейін ұлғайды%
- Қаржы нәтижелері мен секторды капиталдандырудың жақсаруы рейтингтік агенттіктердің іс-әрекеттерінде де көрініс тапты: 2024 жылы олар банктердің рейтингтерін 13 есе арттырып, олардың алтауындағы болжамдарды жақсартумен қайта қарады. Сонымен қатар, S & P екінші жыл қатарынан банк секторының елдік және салалық тәуекелдерін бағалауды жақсарттады.

* Кәсіпкерлік қызметке ЖК несиелерін қоса алғанда

Банктердің экономикаға несиелері **

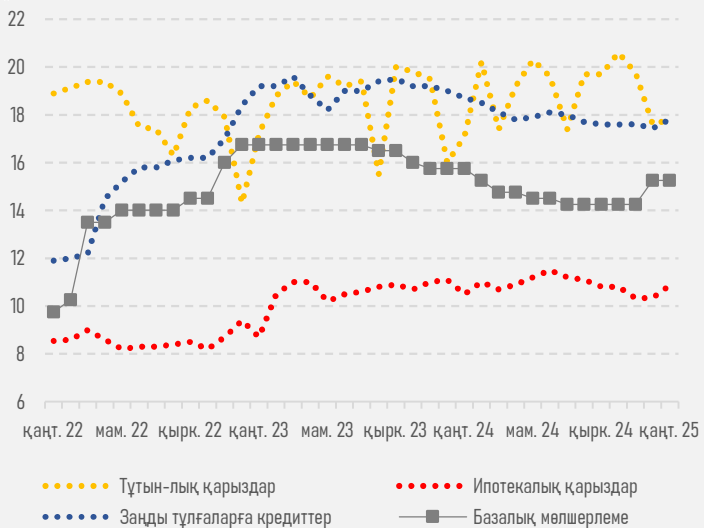

** Деректер көзі: ҚРҰБ

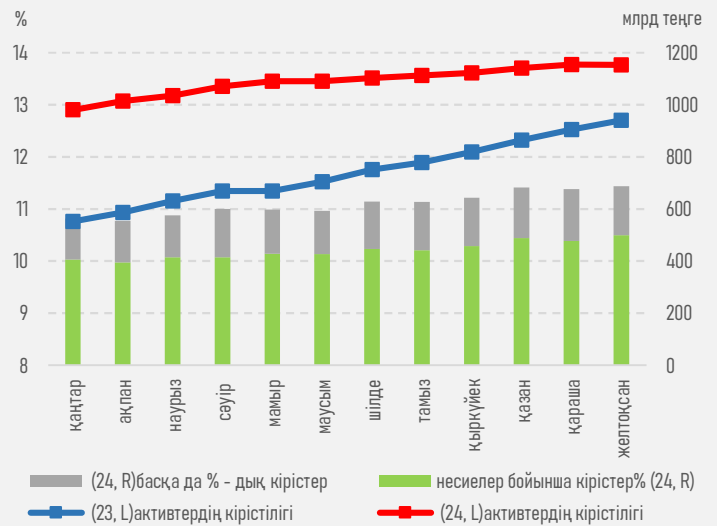
© Қазақстан қаржыгерлерінің қауымдастығы, 2025

Банктердің экономикаға несиелері **

ЖТ, ЗТ қарыздары бойынша орташа өлшенген мөлшерлемелер

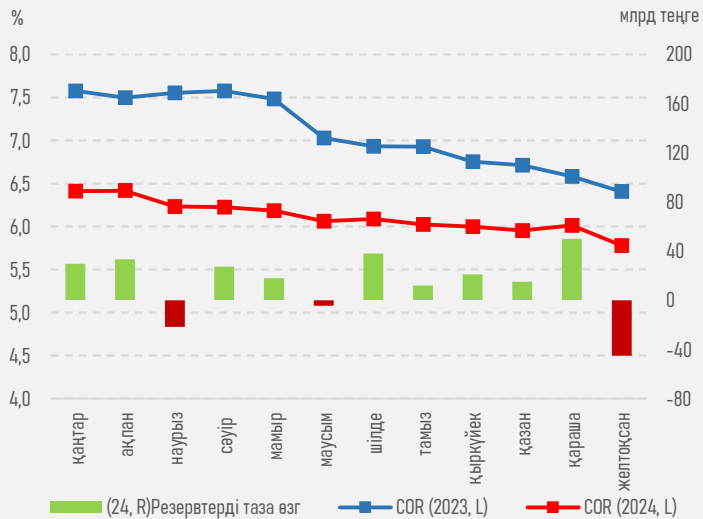
Активтердің кірістілігі (пайыздық кірістер/кіріс әкелетін активтер)

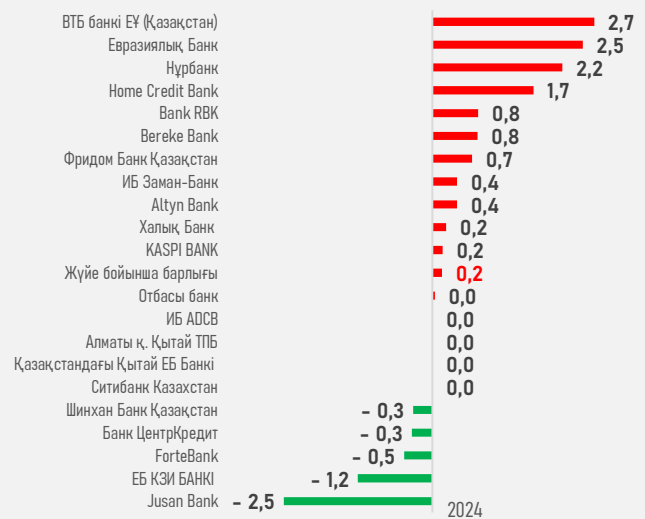
Жұмыс істемейтін қарыздар*

Несиелік тәуекелдің құны

(CoR: қалыптастырылған провизиялар/орташа несие портфелі)

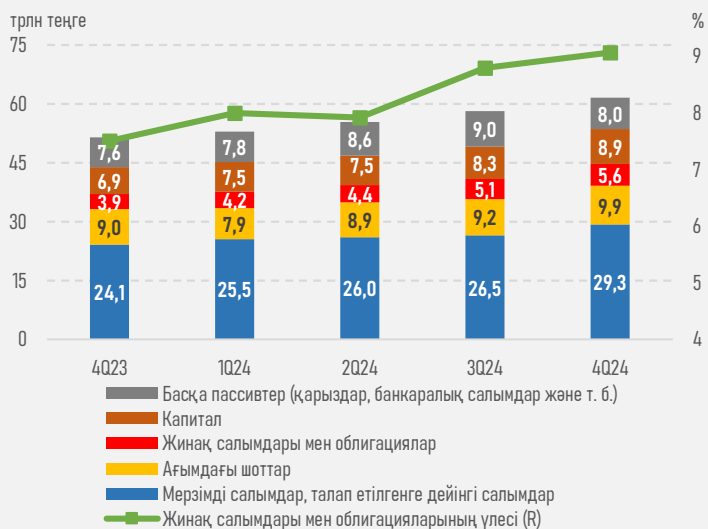

NPL 90+ өзгерту, б. б.

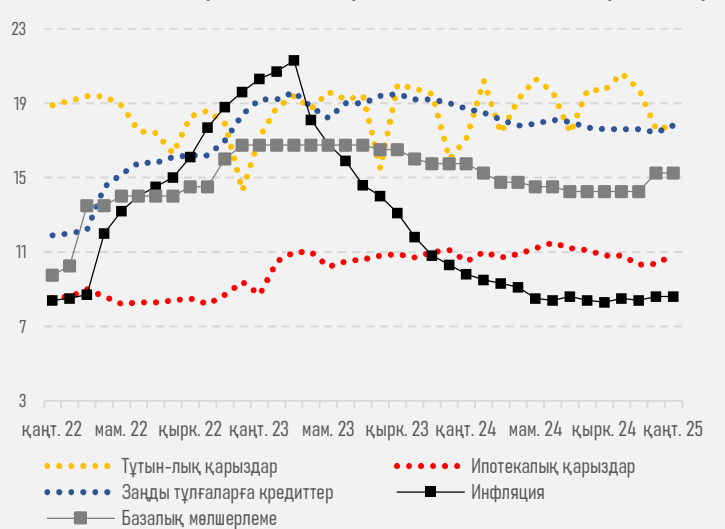

Банк жүйесінің міндеттемелері*

Пассив динамикасы

ЖТ, ЗТ депозиттері бойынша орташа өлшенген мөлшерлемелер

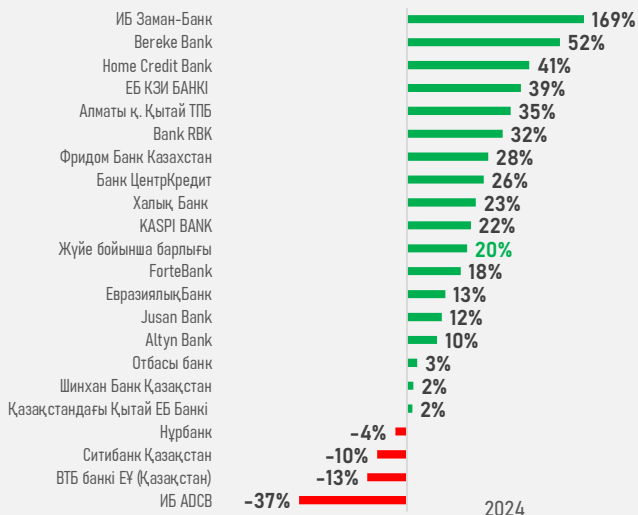

** Деректер көзі: ҚРҰБ

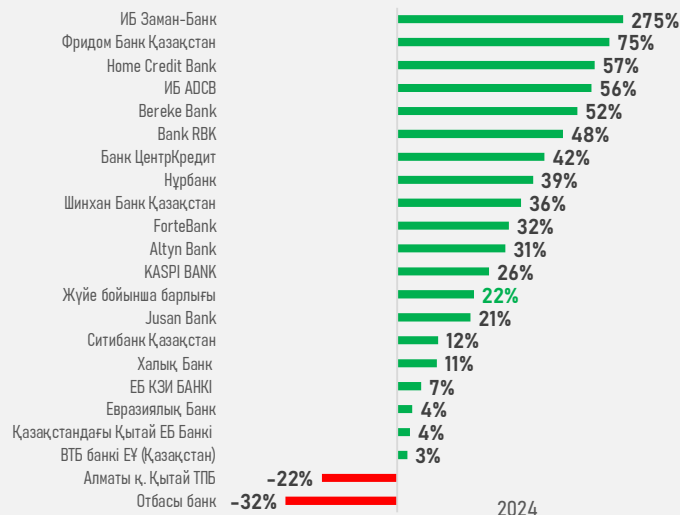
© Қазақстан қаржыгерлерінің қауымдастығы, 2025

Халықтың және корпоративтік ұйымдардың депозиттері*

Жеке тұлғалардың депозиттерінің динамикасы

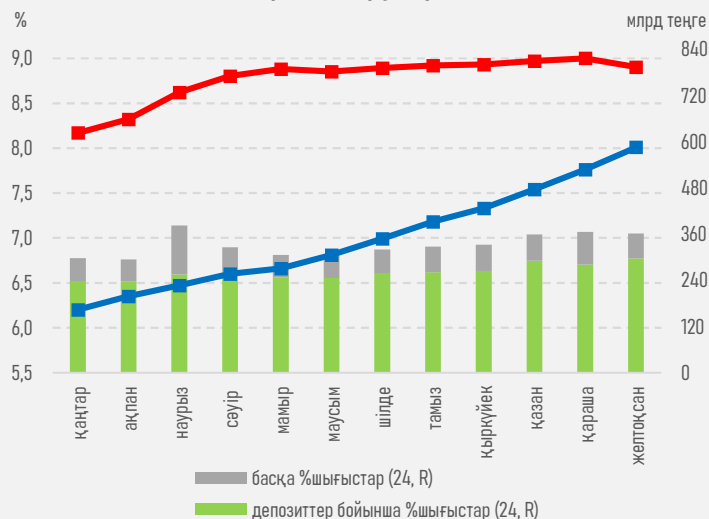

Заңды тұлғалардың депозиттерінің динамикасы

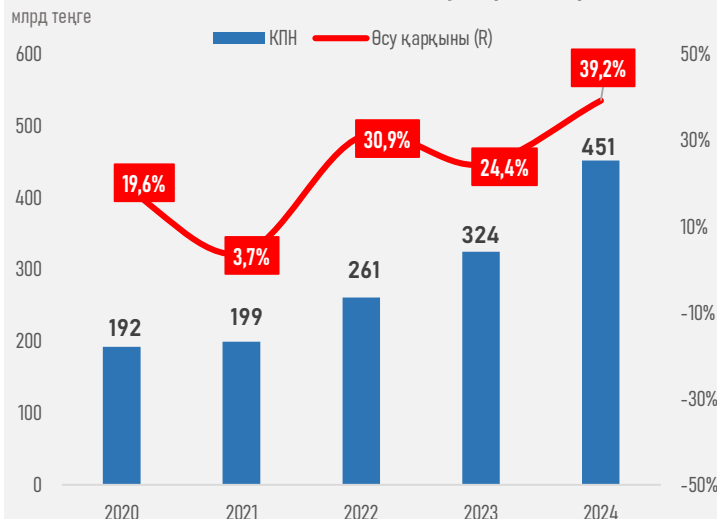

Қорландыру және салықтар *

Қорландыру құны¹

ЕДБ-ден КТС бойынша аударымдар

¹ Қорландыру құны-сыйақы төлеуге байланысты пайыздық шығыстар / міндеттемелер.

* Деректер көзі: ҚРҰБ, СЖРА ҰСБ, БКБ

Резюме

Экономика субъектілері 2024 жылы орнықты экономикалық өсу, Қазақстандықтардың табыстары мен компаниялардың қаржы нәтижелерін жақсарту, бизнестің инвестициялық қажеттілігін ұлғайту, халықтың тауарлар мен қызметтерді бөліп-бөліп сатып алуға бейімділігін нығайту, ипотекалық бағдарламалар бойынша жеңілдікті қаржыландыруды ұлғайту аясында қарыз қаражатына айтарлықтай жоғары сұраныс көрсетті. Сонымен қатар, банктердегі өтімділік пен капиталдың айтарлықтай қоры оларға осы сұранысты қанағаттандыруға және несиелеудің екі таңбалы қарқынын едәуір жоғары ұстауға мүмкіндік берді. Бұл ретте жүйенің жалпы активтерімен салыстырғанда негізгі бизнес неғұрлым жоғары қарқынмен өсті, яғни еркін өтімділік экономика субъектілерінің қаржыландырудағы сұраныстарын қанағаттандыруға көбірек бағытталды. Жүйеде сақталып отырған жоғары өтімділік (жоғары өтімді активтердің үлесі активтердің 29,6%) ағымдағы жылы экономикадағы кредитке қабілетті сұранысты қанағаттандыруды жалғастыруға мүмкіндік береді.

Пассивтердегі оң үрдістердің ішінде «ұзақ ақша» үлесінің 7,5-тен 9,1% ға дейін (барлық міндеттемелерден) өскенін атап өтеміз: жинақ салымдары 1,3 трлн-ға, облигациялар 1385 млрд-қа өсті, бұл ағымдағы жылы Экономика субъектілеріне ұзақ мерзімді кредиттер беру мүмкіндігіне пайдалы әсер ететін болады. Алайда, инфляциялық қысымның күшеюіне және базалық мөлшерлеменің өсуіне байланысты несиелер бойынша баға шарттары нашарлауы мүмкін. Ең төменгі резервтік талаптар төтігін қолдану кері әсерін тигізуі мүмкін, өйткені ол ЕДБ өтімділігіне және олардың несие беру қабілетіне тікелей әсер етеді, бұл бизнесті несиелендіруді «көм дегенде 20%»-ға арттыру мақсатына жетуді айтарлықтай қиындатады. Несие алуға ниет білдірген кәсіпорындардың ең көп үлесі өңдеу өнеркәсібінде, саудада және ауыл шаруашылығында (ҚРҰБ нақты сектор кәсіпорындарының сауалнамасына сәйкес), яғни қарыз қаражаты ағымдағы қызметті және стратегиялық өсуді қамтамасыз етуде шешуші рөл атқаратын капиталды көп қажет ететін және қаржыландыру құнына сезімтал салалардың кейбірінде байқалғанын атап өтеміз.